

Oblast čela je jednou z lokalit, kde můžeme s postupným věkem pozorovat proces stárnutí, projevující se povolením kůže a tvorbou vrásek. Kůže je však mnohem pevněji fixována prakticky přímo k lebce, proto s postupující ztrátou pružnosti je celkový pokles daleko méně výrazný než v nižších partiích obličeje. Největší pokles kůže čela lze pozorovat v jeho spodní části v oblasti obočí. Pevnější fixace ke spodině má však za následek daleko výraznější tvorbu mimických vrásek, které jsou někdy dosti nápadné a při mimice se značně prohlubují. Jejich průběh je obvykle vodorovný s mírnou vlnovkou, kromě oblasti nad kořenem nosu, kde vlivem mimického svalu upínajícího se až ke kořeni nosu, vznikají svislé vrásky. Tyto vrásky a estetické nedokonalosti lze korigovat **plastickou operací čela - tzv. liftingem čela**.

Lifting čela - vypnutí různě povolené kůže čela a vyhlazení vrásek lze v současné době (podle rozsahu a hloubky vrásek čela a stupně povolení kůže) řešit různými operačními metodami – **klasickou operační technikou a endoskopickou operací**.

Operace čela – klasická metoda

Klasickou operační techniku liftingu čela volíme při velkém povolení kůže čela a obočí spojeném s hlubšími a již dosti fixovanými vráskami. Při tomto zákroku je obloukovitý řez veden ve vlasaté části hlavy nad čelem mezi oběma spánky. Poté je uvolněna kůže čela od spodiny až dolů k obočí. V oblasti kořene nosu jsou přerušena vlákna mimických svalů, které uvolní a již dále neprohlubují svislé vrásky mezi obočím u kořene nosu.

Kůže celého čela se vypne vzhůru a odstraní se její nadbytky – obvykle – 1 až 2 cm. Obloukovitá jizva vedená za vlasovou hranicí bývá problémem zejména u mužů, kdy časem začne vlasová hranice ustupovat dozadu a jizva pak může být dosti patrná.

Proto tuto metodu operace čela u mužů spíše nedoporučujeme a u žen provádíme při velkém poklesu a nadbytku kůže čela.

Operace čela – endoskopická metoda

Další operační metodou je **endoskopická operace čela**, prováděná pomocí speciálních nástrojů a optiky, která nám umožní operovat z malých cca 1 cm dlouhých nářezů za současné kontroly operačního pole na obrazovce.

Při endoskopickém liftingu čela se obvykle provádí 4 nářezy ve vlasové části nad čelem – 2 uprostřed a 2 nad spánky. Těmito nářezy je pak opět uvolněna kůže čela k hranici obočí, poté se přeruší vlákna mimických svalů u kořene nosu a někdy i oblouku obočí, aby již dále nedocházelo k tvorbě výrazných mimických vrásek. Vypnutí a posun kůže čela vzhůru se provede také a nadbytečná kůže se rozprostře až ve vlasové části.

Výhodou endoskopické metody jsou malé jizvy a celkově jemnější a šetrnější zákrok. Tuto metodu je vhodné zvolit u méně povolené kůže čela s počínajícími nepříliš hlubokými mimickými vráskami. Pro malý rozsah jizev jsou endoskopické operace čela možná i u mužů.

Lifting čela – kdy a jak operovat

Prvním problémem kůže čela je vždy tvorba mimických vrásek a někdy již v poměrně mladém věku mezi 30-40 lety. V současné době by rozhodně měly být nejdříve využity **méně invazivní metody**. K zastavení tvorby vrásek **botulotoxin**, k jejich vyplnění **injekční syntetické materiály** a k vyhlazení jemných vrásek **laserová terapie**.

Endoskopické metody operace čela lze v této fázi využít při tvorbě výrazné, hluboké a izolované vrásky ev. vrásek u kořene nosu, protože přerušení tohoto mimického svalu nám zastaví další prohlubování těchto vrásek. Dále lze endoskopicky cíleně provést pozvednutí pokleslého obočí v zevních partiích, aniž bychom museli operovat čelo v celém rozsahu.

Celkový pokles kůže čela bývá vždy poměrně pozvolný a přichází zpravidla později než pokles střední a dolní části obličeje. Proto by **operace čela** měla být plánována jako poslední, tj. **po operaci očních víček a po faceliftu**. Je možné provádět operaci obličeje, krku a čela najednou, ale je-li to možné, vždy je lepší operace rozložit na 2 doby s odstupem 3-6 měsíců. Rozhodně není vhodné kombinovat operaci čela a víček v jedné době.

Celkovou operaci čela – tj. brow lift – neboli zvednutí čela v celé šíři od spánkových partií, obočí a střední části čela včetně uvolnění úponu u kořene nosu provádíme nejčastěji ve věku 50 - 60let endoskopickou metodou. Pouze u velmi povolené silnější kůže u žen nad 60 let se někdy rozhodneme pro klasickou chirurgickou metodu.

Lifting čela - popis zákroku

Podle rozsahu se dá **operace čela** provádět pouze v místním znecitlivění, většinou však volíme kombinaci místního a celkového znecitlivění (**neuroleptanalgesii** - nitrožilní aplikace nebo **celkovou anestezii**).

Plastickou operaci čela začínáme celkovou desinfekcí obličeje a vlasů. Poté jsou provedeny 2 asi 1,5 cm dlouhé nářezy ve vlasové části ve střední partii směřující směrem dozadu do vlasů a 2 šikmé nářezy na hranici vlasů přibližně nad zevními okraji obočí.

Z těchto řezů je provedeno uvolnění kůže od spodiny ve střední části až ke kořeni nosu a podél obočí až na spánkové krajiny. Dále se provede přerušení úponů mimických svalů u kořene nosu a přerušení plochých svalů zevních okrajů obočí. Vše se provádí uvnitř pomocí endoskopických nástrojů pod kontrolou na obrazovce. Pak je provedeno uzavření nářezů stehy a posun a zavěšení uvolněné kůže v místě nářezů. Fixace se provádí buď přes mulové tampóny do vlasové části hlavy, nebo může být ukotvena přímo do kosti lebky dočasně šroubky či speciálními háčky. Na závěr se provede ještě fixace kůže na čele elastickou náplastí a bandáží. Doba potřebná k provedení liftingu čela je obvykle 40 až 50 minut dle rozsahu operace.

Pooperační průběh

Provádíme-li lifting čela pouze menšího rozsahu a v místním znecitlivění, je možné propuštění do domácího ošetřování v den operace. U kompletních operací čela v kombinované anestezii je nutná hospitalizace do druhého dne.

Je nutné vědět, že po operaci v celkové anestezii nesmíte 48 hodin řídit auto.

Vlasy je možné mýt a sprchovat většinou 5 až 7 dní po operaci, elastickou náplast a elastický obvaz či čelenku doporučujeme 7-10 dnů po operaci trvale, dále 7-10 dnů na noc a při přetrvávajícím otoku.

Otoky zejména horní poloviny obličeje jsou hlavním průvodním jevem této operace, někdy mohou být

spojeny i krevním podlitina v oblasti víček, kam se postupně z čela přesunují. Pokud operujeme pouze čelo, otoky a prosáknutí tkání se rozprostře v horní polovině obličeje a poměrně rychle ustoupí (obvykle do 3-5 dnů). Při operaci obličeje a čela současně již pro otok není prostor v okolních tkáních a dojde k poměrně výraznému celkovému otoku čela a obličeje, který ustupuje daleko pomaleji (10-14 dnů). Otokům se snažíme zamezit chladnými obklady, dodržováním relativního klidu a polohy na zádech při spánku.

Tlak elastické komprese a otoku v oblasti čela může někdy způsobovat bolesti hlavy a pocity na zvracení 1 až 2 dny po operaci. Toto je třeba tlumit medikamentosně.

Stehy se odstraňují většinou 14 až 20 dnů po operaci, jizvy schované ve vlasové části nejsou nápadné a většinou není třeba další speciální péče o tyto jizvy.

Úplný ústup otoku a vstřebání ev. podlitin je časově velmi různé, dle rozsahu a schopnosti hojení každého jedince, většinou však nepřesáhnou 2-3 týdny. Návrat do běžného pracovního režimu je možný po 10 -14 dnech, plná fyzická zátěž (sportování, cvičení apod.) po 4 týdnech, stejně jako volný pohyb na slunci.

Pocity tahu a mírné poruchy citlivosti v operované oblasti jsou běžným průvodním jevem a samy se upraví po několika týdnech.

Pokud je naší snahou při liftingu čela především vyhladit či zlepšit hlubší vrásky čela, je vhodné s odstupem 2-3 měsíců po operaci ještě ev. doplnit zákrok aplikací botulotoxinu.

Při operaci dojde k uvolnění a vypnutí kůže a přerušení úponů mimických svalů. Jemné a ploché svaly však ve struktuře kůže a podkoží čela zůstávají a postupně tyto svaly začnou kůži opět stahovat.

Rozsah a síla stahů je sice omezená, protože úpony byly přerušeny, ale botulotoxin na přechodnou dobu mimický sval znehybní úplně a navyklá mimika se postupně utlumí.

Před operací již vzniklé jemné vrásky čela lze po operaci vyhladit laserem.

Komplikace po operaci čela

Časné **komplikace** jako je infekce a rozsáhlejší krvácení **jsou dnes poměrně ojedinělé**, protože jsou minimalizovány podáváním antibiotik, léků na snížení krvácení a důslednou pooperační péčí. Pozdnější komplikací po liftingu čela může být snížení citlivosti a omezení mimiky částí čela či obočí dlouhodobého charakteru. Přetrvává-li problém s mimikou obočí déle než měsíc, je třeba zvážit a ev. zahájit speciální rehabilitaci a cílenou léčbu vitaminy.

Tato léčba a rehabilitace může trvat i několik týdnů, než se funkce nervů a v dané oblasti opět obnoví